

FYR-prosjektet

– fra oppgaveproduksjon til skoleutvikling

FYR står for «fellesfag, yrkesretting og relevans». FYR-prosjektet var fra 2011 til 2013 en del av Kunnskapsdepartementets satsing Ny GIV, og Utdanningsdirektoratet tok over og fullførte prosjektet i perioden 2014–2016.

Målet med prosjektet ble beskrevet slik:

Mål

Siktemålet med FYR er å forbedre yrkesrettingen av fellesfagene på yrkesfaglige utdanningsprogram for å øke elevenes motivasjon og for at elevene lettere skal se nytteverdien av fellesfagene. Satsingen skal sikre at elever i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene får en opplæring i fellesfagene matematikk, norsk, engelsk og naturfag som oppleves som relevant for deres hverdag og er yrkesrettet mot fremtidig arbeidsliv.

De to sentrale begrepene er altså *relevans* og *yrkesretting*. I prosjektet ble følgende definisjoner lagt til grunn for disse begrepene:

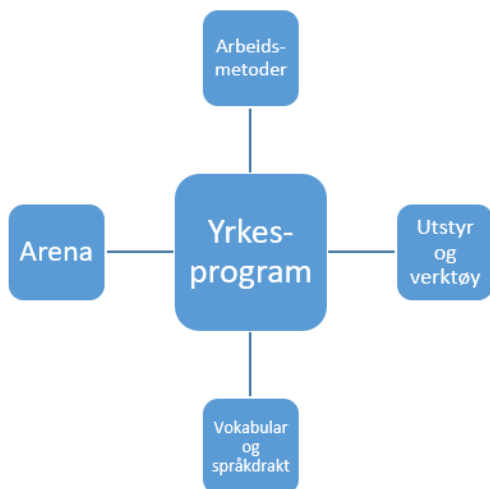
Relevans defineres som å bruke fagstoff, læringsmetoder, læringsarenaer og fagterminologi i opplæringen som har relevans for yrkesutøvelse og voksenliv. Undervisningen tar utgangspunkt i elevens forståelse, erfaringer, ferdigheter og det som kan gi eleven mestring. Læreren møter elevene der de er, og kan motivere dem. Relevans handler dermed om både yrkesfaglige tema og tema som er felles for alle elever.

Yrkesretting defineres blant annet som å bruke fagstoff, læringsmetoder og vokabular i undervisningen som har relevans for den enkeltes yrkesutøvelse. Undervisningen skal vise hvordan kompetanser fra fellesfaget blir brukt og kommer til nytte i programfagene og i framtidig jobb. Kompetansemålene i fellesfagene skal ses i sammenheng med kompetansemålene i programfagene, og lærestoff og arbeidsmåter i fellesfagene skal på grunnlag av dette rettes inn mot yrkesfagene. Grunnleggende ferdigheter er integrert i læreplanene på fagenes premisser, og opplæring i grunnleggende ferdigheter er derfor en del av arbeidet med yrkesretting.

For matematikkfagets del oppfattet vi mandatet som at vi skulle forsøke å lage matematikkoppgaver som tok inn elementer fra de ulike yrkesfaglige utdanningsprogrammene eller yrkene, som arbeidsmetoder, utstyr og verktøy, vokabular og språkdrakt, og gjerne også at vi tok hensyn til hvor utøvelsen av det bestemte yrket finner sted (arena). Arena kunne være ute på et anleggsområde, i et laboratorium, i et verksted eller på et kontor.

Figur 1 viser de fire hovedelementene.

Figur 1

Den første delen av FYR-prosjektet ble en periode med produksjon av matematikkressurser med fokus på elementene i figur 1.

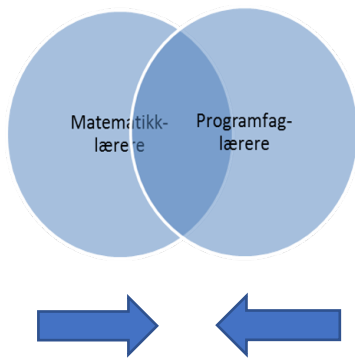
Kunnskapsdepartementet valgte NDLA som firma for å legge ut ressurser på nett, og nettstedet <https://fyr.ndla.no> ble opprettet. Her ble ressurser for alle de fire fellesfagene lagt ut, fordelt på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene.

Poenget med nettressurser var at flest mulig skulle få tilgang til ressursene, og samtidig var det viktig at terskelen for å dele skulle være lav. Det tok ikke lang tid før omtrent 1500 ressurser, store og små, var blitt delt på nettstedet.

For at elevene skal oppfatte yrkesrettede matematikkoppgaver som mer motiverende enn tradisjonelle oppgaver, må konteksten være reell, det vil si at konteksten er i tråd med slik det jobbes i yrket i dag.

Siden samfunnet og arbeidslivet er i stadig utvikling på alle områder, er det ikke lett å holde seg orientert. Mange fellesfaglærere følte behov for å skaffe seg en form for yrkeskompetanse, en kompetanse som lå hos programfaglærerne. Derfor skjedde det en dreining av FYR-prosjektet – fra å være et prosjekt som hadde sterkt fokus på å produsere matematikkressurser, til å bli et prosjekt som i tillegg handlet om å etablere gode samarbeidsarenaer med programfaglærerne for å utnytte deres fagkompetanse og dermed sikre relevante og reelle kontekster (figur 2). På denne måten ble det etablert gode relasjoner og samarbeidsarenaer og møteplasser på mange skoler.

Figur 2

Over tid er disse samarbeidsarenaene satt i system. Skolene har satt av tid og rom for å møtes, og arbeidet er lagt inn i skolenes årshjul. Det har ført til at begge lærergruppene har begynt å dele av sin fagkompetanse, og noen skoler har etablert hospiteringsordninger der matematikklærerne kan følge arbeidet på et verksted eller i et laboratorium.

Referanse

Rammeverk for FYR-prosjektet (2014–2016). Utdanningsdirektoratet (2014)
<https://www.udir.no/globalassets/upload/fyr/rammeverk-fyr.pdf>